

СХВАЛЕНО

педагогічною радою ЗЗСО № 16 I-II ступенів

протокол № _____

від _____ 20 ____ року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора ЗЗСО № 16 I-II ступенів

від _____ 20 ____ року

№ _____

_____
В. КИТАЙГОРА

ПОЛОЖЕННЯ

**про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі загальної
середньої освіти**

I. Загальні положення

1.1. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, Статуту закладу освіти.

1.2. Метою розбудови та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти є гарантування якості освіти, формування довіри громади до закладу освіти, постійне й послідовне підвищення якості освіти.

1.3. Процес створення та реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти базується на таких принципах:

- ✓ автономія закладу освіти;
- ✓ академічна доброчесність;
- ✓ академічна свобода;
- ✓ гнучкість та адаптивність системи освітньої діяльності;
- ✓ гуманізм;
- ✓ забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- ✓ забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, зокрема й за ознакою інвалідності;
- ✓ демократизм;
- ✓ державно-громадське управління;
- ✓ доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою;
- ✓ людиноцентризм, дитиноцентризм;
- ✓ постійне вдосконалення освітньої діяльності;
- ✓ свобода вибору видів, форм і темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності;

- ✓ урахування впливу зовнішніх чинників;
- ✓ цілісність системи управління якістю освіти.

1.4. Терміни та їх визначення, що вживаються в Положенні:

- ✓ **Академічна доброчесність** – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.
- ✓ **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.
- ✓ **Інструмент** – засіб, спосіб для досягнення чогось.
- ✓ **Критерії** – вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або: ознака, на підставі якої виробляється оцінка).
- ✓ **Механізм** – комплексний процес, спосіб організації.
- ✓ **Моніторинг якості освіти** – система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.
- ✓ **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, несвоєчасні записи в класних журналах результатів оцінювання.
- ✓ **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу.

- ✓ **Положення** – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.
- ✓ **Правило** – вимога для виконання якихось умов всіма учасниками якої-небудь дії.
- ✓ **Процедура** – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.
- ✓ **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.
- ✓ **Стратегія** – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.
- ✓ **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі.
- ✓ **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

1.5. Колегіальним органом управління, який визначає, затверджує систему, стратегію та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, є педагогічна рада.

1.6. Відповідальність за впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освітніх закладів загальної середньої освіти покладається на керівника закладу освіти.

II. Структура внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Складовими системи забезпечення якості освіти в закладі освіти є:

- ✓ політика і процедури внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- ✓ система й механізми забезпечення академічної доброчесності в закладі освіти;
- ✓ критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- ✓ критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;
- ✓ критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- ✓ механізми реалізації внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

III. Політика та процедури забезпечення внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Політика внутрішньої системи забезпечення якості освіти спрямована на:

- 3.1. Створення системи й механізмів забезпечення академічної доброчесності;
- 3.2. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- 3.3. Забезпечення наявності необхідних ресурсів у закладі освіти для організації освітнього процесу;
- 3.4. Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища;
- 3.5. Запобігання та протидію булінгу (цькуванню);
- 3.6. Застосування системи внутрішнього моніторингу для відстеження й коригування результатів освітньої діяльності.

3.1 Система й механізми забезпечення академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- ✓ посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;

- ✓ надання достовірної інформації про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- ✓ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ✓ об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного й підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право й суміжні права;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності та джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- ✓ відмова у присвоєнні кваліфікаційної категорії;
- ✓ позбавлення присвоєної кваліфікаційної категорії;
- ✓ відмова у присвоєнні педагогічного звання;
- ✓ позбавлення присвоєного педагогічного звання;
- ✓ позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- ✓ повторне проходження оцінювання (контрольна, практична, лабораторна роботи, тест, залік тощо);
- ✓ повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

3.2. Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти

У закладі освіти здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та іншою діяльністю.

Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та, частково, система електронного документообігу.

Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео- аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

Інформаційна система управління освітнім процесом закладу освіти – це програмно-апаратний комплекс, який забезпечує основні функції роботи з документами в електронному вигляді. До її основних функцій належить реєстрація документів, розробка та збереження документів в електронному вигляді, направлення документів на розгляд та виконання, контроль проходження та виконання документів, пошук документів за різним параметром, введення, підтримки та зберігання будь-яких типів документів, захист від несанкціонованого доступу.

Структура інформаційних систем школи включає такі підсистеми:

- ✓ електронна система звітності;
- ✓ електронна база даних учнів закладу освіти;
- ✓ електронна база даних педагогічних працівників;
- ✓ електронні книги наказів.

Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті розміщуються:

- ✓ статут закладу освіти;
- ✓ ліцензія на провадження освітньої діяльності;
- ✓ структура та органи управління закладу освіти;

- ✓ кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- ✓ освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- ✓ територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ✓ ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- ✓ мова освітнього процесу;
- ✓ наявність вакантних посад;
- ✓ матеріально-технічне забезпечення закладу освіти;
- ✓ результати моніторингу якості освіти;
- ✓ річний звіт про діяльність закладу освіти;
- ✓ правила прийому до закладу освіти;
- ✓ умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

3.3. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Заклад освіти для організації освітнього процесу забезпечений такими ресурсами, як:

- ✓ Державний стандарт загальної середньої освіти;
- ✓ типові освітні програми;

- ✓ статут закладу освіти;
- ✓ стратегія розвитку закладу освіти;
- ✓ річний план роботи закладу освіти;
- ✓ освітня програма закладу освіти;
- ✓ штатний розпис закладу освіти;
- ✓ календарно-тематичним планування;
- ✓ план підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

3.4. Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища

Створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища передбачає:

- ✓ організацію безбар'єрного простору (фізичну можливість і зручність потрапляння до закладу освіти, фізичну безпеку під час пересування в ньому; можливість вільного отримання інформації про заклад освіти й освітні послуги, що надаються);
- ✓ адаптацію та модифікацію типової освітньої програми або її компонентів (гнучкість програми, різні навчальні методики і проведення відповідного оцінювання, розроблення індивідуальної програми розвитку);
- ✓ реалізацію просвітницьких заходів щодо формування толерантності, поваги до індивідуальних особливостей дітей, подолання ментальних бар'єрів у взаємодії, неупередженості та недопущення дискримінації;
- ✓ здійснення психолого-педагогічного супроводу формування в дітей з особливими освітніми потребами почуття поваги і власної гідності, усвідомлення своєї повноцінності та значущості в суспільстві.

3.5. Запобігання і протидія булінгу (цькуванню)

Запобігання і протидія булінгу (цькуванню) в закладі освіти передбачає:

- ✓ розроблення й оприлюднення правил поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- ✓ розроблення й оприлюднення плану заходів, спрямованих на запобігання і протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- ✓ розроблення й оприлюднення порядку подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- ✓ розроблення й оприлюднення порядку реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальності осіб, причетних до булінгу (цькування) тощо.

3.6. Застосування системи внутрішнього моніторингу для відстеження й коригування результатів освітньої діяльності

До складу системи внутрішнього моніторингу належать:

- ✓ система внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти;
- ✓ система самооцінювання якості педагогічної й управлінської діяльності;
- ✓ система оцінювання навчальних досягнень учнів.

Методи збирання інформації:

- ✓ аналіз документів (плани роботи, звіти, протоколи засідань педагогічної ради, класні журнали тощо);
- ✓ опитування:
- ✓ анкетування учасників освітнього процесу (педагогів, учнів, батьків);
- ✓ інтерв'ю (із педагогічними працівниками, представниками учнівського самоврядування);
- ✓ фокус-групи (із батьками, учнями, представниками учнівського самоврядування, педагогами);
- ✓ моніторинг:
  - навчальних досягнень здобувачів освіти;

- педагогічної діяльності (спостереження за проведенням навчальних занять, позакласною роботою тощо);
- спостереження за освітнім середовищем (санітарно-гігієнічні умови, стан забезпечення навчальних приміщень, безпека спортивних та ігрових майданчиків, робота їдальні, вплив середовища на навчальну діяльність тощо).

Інструментарій методів збирання інформації:

- ✓ пам'ятки для аналізу документів (щодо системи оцінювання навчальних досягнень учнів, фінансування закладу освіти, кількісно-якісного складу педагогічних працівників тощо);
- ✓ анкети (для педагогів, учнів, батьків);
- ✓ бланки спостереження (за проведенням навчальних занять, позакласною роботою тощо).

IV. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до:

- ✓ орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України №1009 від 19 серпня 2016 року;
- ✓ критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН молодьспорт № 329 від 13.04.2011 року.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-3 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання учнів 1 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формувального оцінювання учнів 1 класу (наказ МОН України № 924 від 20.08.2018).

Формувальне оцінювання учнів 2 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формувального оцінювання учнів 2 класу (наказ МОН України №1154 від 27.08.2019).

Формувальне оцінювання учнів 3 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формувального оцінювання учнів 2 класу (наказ МОН України №1146 від 16.09.2020).

Основними видами оцінювання здобувачів освіти є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

Оприлюднення результатів контролю здійснюється відповідно до вищезазначених нормативних документів.

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів із системою та критеріями її оцінювання.

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- ✓ контролююча – визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;
- ✓ навчальна – сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;
- ✓ діагностико-коригувальна – з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;
- ✓ стимулювально-мотиваційна – формує позитивні мотиви навчання;

- ✓ виховна – сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів мають враховуватися:

- ✓ характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- ✓ якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- ✓ сформованість предметних умінь і навичок;
- ✓ рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- ✓ досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- ✓ самостійність оцінних суджень.

V. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності повинна передбачати підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства.

Процедура призначення на посаду педагогічних працівників регулюється чинним законодавством (обрання за конкурсом, укладення трудових договорів) відповідно до встановлених вимог (Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

Відповідність фаховості вчителя навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання, або

науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації

Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- ✓ освітній рівень педагогічних працівників;
- ✓ результати атестації;
- ✓ систематичність підвищення кваліфікації;
- ✓ наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- ✓ наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- ✓ участь в експериментальній діяльності;
- ✓ результати освітньої діяльності.

З метою вдосконалення професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу освіти здійснюється відповідно до статті 59 Закону України «Про освіту». Загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника впродовж п'яти років не може бути меншою за 150 годин.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється за такими видами:

- ✓ довгострокове підвищення кваліфікації: курси;
- ✓ короткострокове підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, конференції, «круглі столи» тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада закладу.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація.

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

VI. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти

Управлінська діяльність керівних працівників закладу освіти на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- ✓ створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- ✓ раціональний розподіл роботи між працівниками закладу з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- ✓ забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в сучасних умовах;
- ✓ визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідали особливостям роботи закладу та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками закладу;
- ✓ правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в сучасних умовах;

- ✓ забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- ✓ створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні положення освітнього менеджменту вимагають від керівника навчального закладу фахових компетенцій:

- ✓ прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- ✓ забезпечувати відкрите керівництво;
- ✓ вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- ✓ організувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- ✓ працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;
- ✓ постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

Керівником закладу створюються необхідні умови для оптимальної діяльності учасників освітнього процесу, усуваються виявлені недоліки в роботі, здійснюється реалізація програм стратегічного розвитку закладу.

Вимоги до ділових та особистісних якостей керівника закладу освіти:

- ✓ цілеспрямованість та саморозвиток;
- ✓ компетентність;
- ✓ динамічність та самокритичність;
- ✓ управлінська етика;
- ✓ прогностичність та аналітичність;
- ✓ креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- ✓ здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Ефективність управлінської діяльності керівника закладу включає стан реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступінь їх впливу на результативність освітнього процесу, а саме:

1. Саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності.
2. Стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку закладу, висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.
3. Річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу.
4. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.
5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.
6. Поширення позитивної інформації про заклад.
7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні).
8. Застосування ІКТ-технологій у освітньому процесі.
9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.
10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Управлінська діяльність адміністрації закладу на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- ✓ створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- ✓ раціональний розподіл роботи між працівниками закладу освіти з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- ✓ забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в умовах ринкових відносин;
- ✓ визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідають особливостям роботи та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачення часу всіма працівниками;

- ✓ правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в умовах ринкових відносин;
- ✓ забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- ✓ створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

VII. Безпекова складова закладу

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон України «Про освіту». Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначаються в ньому у 53, 54 та 55 статтях.

Основними складовими безпечного освітнього середовища є:

- ✓ безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- ✓ відсутність дискримінації та насильства;
- ✓ створення інклюзивного і мотивувального простору.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

- ✓ формування в учнів компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
- ✓ впровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- ✓ запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей та учнівської молоді як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
- ✓ формування у дітей і підлітків життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;
- ✓ запобігання та протидія торгівлі людьми, формування у школярів таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;

- ✓ формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатой, фізично досконалої особистості;
- ✓ профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- ✓ профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
- ✓ формування творчого середовища, залучення учнів в позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою їх позитивної самореалізації, соціалізації;
- ✓ розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

VIII. Вивчення та самооцінювання якості освіти

Функції самооцінювання:

- ✓ Отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку.
- ✓ Упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу.
- ✓ Координація діяльності організаційних структур (шкільні методичні об'єднання, творчі групи) задіяних у процедурах моніторингу.

Види самооцінювання:

- ✓ Моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти.
- ✓ Моніторинг педагогічної діяльності.
- ✓ Моніторинг за освітнім середовищем.

Форми самооцінювання:

- ✓ Самооцінка власної діяльності на рівні педагога, учня, адміністратора.
- ✓ Внутрішня оцінка діяльності керівниками шкільних методичних об'єднань.

- ✓ Зовнішнє оцінювання діяльності.

Моніторинг якості освіти

Моніторинг якості освіти – це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу:

- ✓ Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом.
- ✓ Виявлення типових ознак успіху та недоліків управлінської і педагогічної діяльності.
- ✓ Задоволення інформаційних запитів адміністрації й основних структур закладу освіти щодо створення прогнозів, аналітичних, довідкових матеріалів.
- ✓ Виявлення й оцінювання відповідності фактичних результатів діяльності педагогічної системи її кінцевій меті.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в закладі освіти.

- ✓ Освітнє середовище:

- контингент тих, хто навчається;
- кадрове (педагогічне) забезпечення освітнього процесу.

- ✓ Ті, хто навчаються:

- ступінь адаптації до навчання учнів 1-х, 5-х класів;
- рівень навченості (з усіх предметів);
- рівень вихованості учнів;

- рівень роботи з обдарованими дітьми;
- модель випускника, рівень її досягнення учнями школи (за ступенями навчання).
- ✓ Педагогічні працівники (і класні керівники):
  - рівень професійної компетентності;
  - якість і результативність педагогічної роботи;
  - рівень інноваційної діяльності;
  - аналіз педагогічних труднощів (через анкетування);
  - самоосвітня діяльність.
- ✓ Освітній процес:
  - відомості про виконання всеобучу;
  - аналіз стартового, проміжного та підсумкового контролю за рівнем навчальних досягнень учнів.
- ✓ Соціально-психологічне супроводження освітнього процесу:
  - соціальний паспорт класу;
  - профілактична робота.
- ✓ Здоров'язберігаючий аспект, безпека життєдіяльності, охорона праці.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- ✓ моніторингова група;
- ✓ адміністрація закладу загальної середньої освіти;
- ✓ органи управління освітою (різних рівнів).

Показники внутрішнього моніторингу якості освіти:

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу.
2. Контингент здобувачів освіти.
3. Психолого-соціологічний моніторинг.
4. Здобувачі освіти. Результати навчання.
5. Педагогічна діяльність.
6. Управління закладом освіти.
7. Освітнє середовище.

8. Медичний моніторинг.
9. Моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності.
10. Формування іміджу сучасного закладу освіти.

Форми та методи моніторингу:

- ✓ ***Самооцінювання освітніх систем*** (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення).
- ✓ ***Педагогічний моніторинг*** (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії вчителя й учня в організації і здійсненні освітнього процесу).
- ✓ ***Освітній моніторинг*** (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті).
- ✓ ***Учніське самооцінювання*** (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети).
- ✓ ***Самооцінювання загальноосвітньої підготовки учнів*** (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами).
- ✓ ***Моніторинг результативності освітнього процесу*** (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які потребують більш детального дослідження).
- ✓ ***Самооцінювання*** (автомоніторинг) власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- ✓ ***Внутрішня оцінка діяльності*** адміністрацією, керівниками методичних об'єднань (проведення контрольних робіт, відвідування уроків тощо).

Критерії моніторингу:

- ✓ об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);

- ✓ систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- ✓ валідність (відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів);
- ✓ надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- ✓ гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості);
- ✓ результативність (має тільки стимулюючий характер для змін певної діяльності)

Очікувані результати:

- ✓ отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти;
- ✓ покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських і тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- ✓ підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах;
- ✓ дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директорі, педагогічних радах;
- ✓ за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

ІХ. Критерії щодо здійснення внутрішнього забезпечення якості освіти

Об'єктивність з метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, урахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу.

Врахування психолого-педагогічних особливостей.

Систематичність у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою.

Гуманістична спрямованість з метою створення умов доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату.

X. Заключні положення

Однією з важливих проблем забезпечення якості освітнього процесу в цілому залишається оцінка ефективності управління освітнім процесом зокрема, тому дана модель передбачає можливість вироблення своєї системи критеріїв, чинників, за якими можна оцінювати ефективність освітнього процесу, що дасть можливість вносити відповідні корективи в його організацію.

Рівень розвитку сучасної освіти вимагає від закладу високорозвиненого вміння обирати форми, методи, типи управління педагогічним колективом, ставити серйозні вимоги до його ділових та особистісних якостей, серед яких:

- ✓ цілеспрямованість та саморозвиток;
- ✓ компетентність;
- ✓ динамічність та самокритичність;
- ✓ управлінська етика;
- ✓ прогностичність та аналітичність;
- ✓ креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- ✓ здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Разом з тим, ефективність управлінської діяльності закладу характеризується станом реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступенем їх впливу на результативність освітнього процесу з урахуванням основних чинників, для яких проводиться самоаналіз:

1. Стратегічне планування розвитку закладу, основане на висновках, аналізу та самоаналізу результатів діяльності.

2. Річне планування розвитку навчального закладу формується на стратегічних засадах.

3. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.

4. Реальне календарне планування враховує усі напрямки діяльності закладу освіти та доводиться до відома усіх рівнів.

5. Забезпечення акмеологічного професійного розвитку вчителів.

6. Поширення позитивної інформації про заклад (засобами веб-сайтів, інформаційних бюлетенів, громадських конференцій, семінарів, контактів з ЗМІ тощо).

7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні). Наявність засобів для фізичного, інтелектуального розвитку учнів та педколективу.

8. Застосування ІКТ-технологій в освітньому процесі та повсякденному житті.

9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.

10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників та громадськості.

Результати моніторингу внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі повинні мати стимулюючий характер для змін певної освітньої діяльності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі повинна бути об'єктивною, відкритою, інформативною, прозорою.